SVERIGES RIKSDAG

# Motion till riksdagen 2026/27:160

**av Dan Hovskär (KD)**

# Stärkt kunskap och bättre vård vid endometrios

## Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka genomförandet av Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård vid endometrios och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp hur de nationella riktlinjerna för vård vid endometrios tillämpas i regionerna, med särskilt fokus på tidig upptäckt, diagnostik, behandling och jämlik tillgång till specialistvård, och tillkännager detta för regeringen.

## Motivering

Endometrios är en kronisk sjukdom som kan orsaka svår smärta, uttalad trötthet, nedsatt livskvalitet och fertilitetsproblem. För många påverkar sjukdomen hela livssituationen, från skolgång och arbetsliv till relationer och möjligheten att leva ett aktivt liv. Trots detta riskerar personer med endometrios att få vänta länge på diagnos och rätt behandling.

Att leva med återkommande och svår smärta utan att få tillräcklig hjälp innebär ett stort lidande. Därför måste vården bli bättre på att uppmärksamma symtom, ta patienternas beskrivningar på allvar och tidigt inleda utredning och behandling när det finns misstanke om endometrios. Särskilt viktigt är att unga tjejer får rätt bemötande när de söker vård för svår mensvärk. Smärta som påverkar vardagen ska inte avfärdas som något man bara måste stå ut med.

Socialstyrelsen publicerade 2018 nationella riktlinjer för vård vid endometrios. Riktlinjerna ger stöd för hur vården kan organiseras och utvecklas, men det räcker inte att riktlinjer finns på papper. De behöver också få genomslag i vårdens dagliga arbete. Kunskapen behöver finnas hos bland annat primärvården, elevhälsan, ungdomsmottagningarna och specialistvården, så att patienter kan identifieras tidigare och få rätt hjälp.

Det behövs därför ett stärkt genomförande av de befintliga riktlinjerna och en tydlig uppföljning av hur de tillämpas i regionerna. Uppföljningen bör särskilt belysa väntetider till utredning och diagnos, tillgången till ändamålsenlig behandling, vårdens kompetens och möjligheten att få specialistvård när det behövs. Den bör även synliggöra skillnader mellan regionerna och bidra till att identifiera var ytterligare insatser krävs.

Vården ska vara jämlik och tillgänglig oavsett var i landet en person bor. Ingen ska behöva få sämre förutsättningar att få sin sjukdom utredd och behandlad på grund av bostadsort eller bristande kunskap i vården. Behandlingen behöver dessutom anpassas efter individens symtom och livssituation, med god kontinuitet och samordning när flera vårdinsatser behövs.

Socialstyrelsens planerade utvärdering av endometriosvården under första kvartalet 2027 kan ge ett viktigt underlag för det fortsatta arbetet. Resultaten bör användas för att identifiera brister, stärka tillämpningen av riktlinjerna och bedöma vilka ytterligare åtgärder som behövs för att förbättra vården.

Ur ett kristdemokratiskt perspektiv handlar detta ytterst om människovärde och värdighet. Den som lever med endometrios ska bli tagen på allvar, få rätt stöd och ges möjlighet att leva ett så gott liv som möjligt. Vården måste utgå från människans behov och inte låta onödiga dröjsmål eller geografiska skillnader avgöra vilken hjälp patienten får.

Regeringen bör därför verka för att Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård vid endometrios genomförs bättre och att tillämpningen följs upp, så att fler får en tidig diagnos, rätt behandling och en mer jämlik vård i hela Sverige.

*Dan Hovskär (KD)*